

[Lannung.]

ikke i så fuldt omfang som ønskeligt går ind på at tage stilling til de grunde og momenter, der er fremført i parternes procedure. Da fristelsen hertil, navnlig i 1. instanssager for underret eller landsret, er størst netop i større og vanskeligere sager, må alle bestræbelser tagende sigte på en udvidelse af hidtil gældende praksis modtages med tilfredshed. Der kan formentlig ikke være tvivl om, at en udførligere begrundelse af højesteretsdomme vil føre til en udførligere domsbegrundelse også i andre instanser.

Der var inden for det nedsatte udvalg enighed om, at den i 1936 gennemførte ordning ikke har medført de fordele, der bør opnås, når man har opgivet kravet om, at dommene skal fremtræde som en enhed.

Vi er i mit parti enige i, at den for højesteret gældende voteringsordning i det hele ikke er fuldt tilfredsstillende, hverken for det praktiske retsliv eller den juridiske videnskab og retsudviklingen, og at der derfor tiltrænges reformer. Kun kendskab til de enkelte dommers votering giver fuld klarhed over dommens rækkevidde og betydning som præjudikat.

Med hensyn til den nærmere formulering af de nye regler er man i forslaget standset ved en nyordning, der lægger vægt på en mere indgående begrundelse og, som der står:

„... en fuldstændig gengivelse af hver enkelt dommers afstemning og begrundelse med angivelse af hans navn“.

Der foreligger imidlertid divergerende meninger om, hvad der er den bedste ordning i så henseende, herunder om voteringen skal ske i offentligt retsmøde eller ikke, som nærmere omtalt i bemærkningerne. Om man med denne formulering netop har ramt det rigtige og mest formålstjenlige for den foreslåede nyordning, vil vi gerne se nærmere på i enkeltheder under udvalgsbehandlingen.

Med hensyn til ændringerne i møderetten for højesteret kan jeg i høj grad påskønne, at den højtærede justitsminister så energisk har taget denne sag op — for øvrigt allerede i den forrige regerings tid. Det har længe været påkrævet.

Gennem den årrække, jeg sad i landstinget, og på et tidspunkt, da en så udmærket venstremand og god jurist og kollega som

Elmquist var justitsminister, havde jeg på fornemmelsen — og mere end det — at det var en af de ting, som vel kun manglede det sidste bitte nøk for at nå frem som forslag i tinget.

Jeg kan fuldt ud tiltræde tanken i lovforslaget, for så vidt som det går ud på at afskaffe den nuværende højesterets-sagførerprøve, men jeg bør tilføje, at ikke alle i mit parti deler dette synspunkt. Det historiske udgangspunkt er jo, at efter at retsplejeloven havde indført mundtlig procedure for alle retter, var bevarelsen af højesterets-sagførerprøven kun tænkt som en overgangsordning, og der må nu have været overgangstid nok.

Der er i øvrigt anført adskillige argumenter for og imod prøven. Det er og bliver efter min opfattelse rigtigt, at den gældende prøve i bedste fald kun giver en bedømmelse af vedkommende sagførers evne til at procedere, men at prøven i praksis også udlægges som bevis for adskilligt mere. Min hovedindvending mod prøven som sådan har altid været, at det i sig selv er en noget urimelig tanke, at en jurist, der først har taget sin embedseksamen og derefter haft sine 3, 4 eller 5 års fuldmægtigtid, der jo er en læretid, og derefter har bestået landsretssagførerprøven og været aktiv sagfører og eventuelt procederet meget for retterne og måske endog været så heldig at skabe sig en god og anset sagførerforretning, ikke desto mindre mindst 8 eller i praksis snarere 9-10 år efter landsretssagførerprøven igen skal aflægge prøve omtrent som en anden elev; det forekommer mig hverken nødvendigt, rimeligt eller helt værdigt for en moden og erfaren sagfører.

Jeg forstår så godt, at netop nogle af dem, jeg sætter højest blandt kolleger både i henseende til selvstændighed, erfaring og modenhed, har gjort op med sig selv, at det ville de ikke. Hertil kommer, at det for en sådan sagfører, der er fuldt beskæftiget i en større forretning og måske med mange hverv og forpligtelser, vil være meget svært først at få tid til at gå på jagt eller tiggergang efter de 4 prøvesager, der skal præsteres inden for en så forholdsvis kort periode, og derefter afse tid til den nødvendige koncentration om prøvesagerne, jævnsides med hans øvrige forpligtelser.

Man kommer jo ikke uden om, at den